

## Aflevering

# JODENVERVOLGING

### 1. Jodenvervolging

De Duitse bezetter had het in de oorlog vooral op joodse Nederlanders gemunt. Ze werden steeds harder aangepakt.

Ze de vetgedrukte woorden in de juiste volgorde in het schema.

- Joden worden **weggevoerd** naar het oosten.
- Joden moeten zich **registreren** bij de gemeente.
- Joden worden **opgepakt**.
- Joden moeten een gele **ster dragen**.
- Joden wordt **verboden** naar een zwembad of café te gaan.
- Joden worden **vermoord** in vernietigingskampen.
- Joden proberen **onder te duiken**.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	

### 2. Hekel aan Joden

Adolf Hitler, de leider van Duitsland, heeft een grote hekel aan de joden. Hij laat propagandafilms maken waarin joden worden vergeleken met ratten.

a. Wat is het doel van deze Duitse propagandafilms?

- Om te laten zien hoe slecht de Duitsers zijn.
- Om de joden zwart te maken.
- Een film over hoe de gele ster moet worden gebruikt.
- Een film waarin Adolf Hitler spreekt over de joden.

b. Waarom liet Adolf Hitler de propagandafilms over de joden maken? \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

### 3. Ariërverklaring

De vader en moeder van Kaat krijgen een brief waarin hen wordt gevraagd een ariërverklaring te ondertekenen.

a. Wat is een ariërverklaring?

- Daarmee verklaar je dat je Duits bent.
- Daarmee verklaar je dat je niet joods bent.
- Daarmee verklaar je dat je het eens bent met de Duitsers.

b. De vader en moeder van Kaat twijfelen over wat ze moeten invullen. Waarom twijfelen ze? \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

### 4. Jodenster

De Duitsers bedenken een manier om joden altijd herkenbaar te laten zijn. Ze moeten een Jodenster dragen.

a. Hoe komen de joden aan die sterren?

- Ze krijgen ze van de Duitsers.
- Ze moeten ze zelf maken.
- Ze moeten ze zelf kopen.
- Ze krijgen ze via de post toegestuurd.



b. Wat gebeurt er wanneer je als jood geen Jodenster draagt? \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

### 5. Persoonsbewijs

Alle Nederlanders moeten tijdens de bezetting een persoonsbewijs bij zich dragen.

a. Wat staat er in een persoonsbewijs van een joodse man of vrouw? \_\_\_\_\_

b. Hoe noem je tegenwoordig een persoonsbewijs? \_\_\_\_\_

c. In een persoonsbewijs van nu staan gegevens die ook in een persoonsbewijs van toen staan. Welke zijn dat? Kruis ze aan.

- Naam
- Handtekening
- Foto
- Vingerafdruk
- Of je joods bent
- Burgerservicenummer

d. Hoe zit dat tegenwoordig?

Moeten wij nu ook laten zien wie we zijn? En hoe en wanneer doen we dat? Schrijf er een kort verhaaltje over. Gebruik in ieder geval de woorden: identificatie, politie, boete en verplicht.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

### 6. Joodse wijk

De Duitsers dwongen de joden soms om in een speciale joodse wijk te gaan wonen, bijvoorbeeld in Amsterdam.

Waarom deden ze dat? \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

### 7. Vervolging

In 1942 moeten alle joodse gezinnen in Amsterdam weg uit Nederland. Ze krijgen een brief thuis waarin staat: "U moet zich voor eventuele deelname aan een onder politietoezicht staande werkverruiming in Duitsland voor persoonsonderzoek en geneeskundige keuring naar het doorgangskamp Westerbork, station Hooghalen begeven. Daartoe moet u 30-10-1942 op de verzamelplaats Joodse Schouwburg aanwezig zijn."

a. Wat denkt de vader van Kaat dat er met de joden gaat gebeuren?

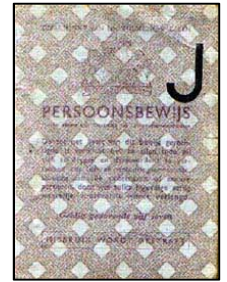
- Hij denkt dat ze op vakantie gaan in Duitsland.
- Hij denkt dat ze moeten gaan werken ergens in Amsterdam.
- Hij denkt dat ze moeten gaan werken ergens in Duitsland.
- Hij denkt dat ze gevangen worden gezet.

b. De joden worden massaal opgepakt. Hoe noem je dat? \_\_\_\_\_

c. Waar worden de joden naar toe gebracht? \_\_\_\_\_

d. Hoe worden ze daar naar toe gebracht? \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



8. **Onderduiken**

Mensen die zich niet wilden melden op te gaan werken in Duitsland moesten zich verstoppen. Onderduiken noemen we dat.

a. Waar probeerden veel joden onder te duiken?

\_\_\_\_\_

b. Ook zaten er veel mensen ondergedoken in een huis in de stad. Ze konden niet veel doen. Het was een beetje alsof je in de gevangenis zat. Wat zou jij in die tijd gedaan hebben om de dag door te komen? \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

c. Als jij nu zou moeten onderduiken, waar zou je dat dan proberen te doen? \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

d. Het was vaak moeilijk om een onderduikadres te vinden. Veel mensen waren bang en wilden geen onderduikers in huis nemen. Zou jij onderduikers in huis hebben genomen als je in de tijd van de oorlog had geleefd? Ja/nee, want \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

9. **Gesnapt**

Als onderduiker was je je leven niet zeker. Je moest er voor zorgen dat je niet ontdekt werd.

a. Wat gebeurde er als de Duitsers ontdekten waar je zat ondergedoken? \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

b. Kaat wil onderduiken bij haar vriendin Gerda en haar familie. De vader van Gerda wil dat helemaal niet. Waar is hij bang voor? \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

c. Hoe loopt het af met de vader, moeder en het zusje van Kaat? \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

10. **Anne Frank**

Anne Frank is één van de beroemdste joodse meisjes uit de Tweede Wereldoorlog. Zij heeft een dagboek bijgehouden toen ze zat ondergedoken. Kijk maar eens op de site [www.annefrank.org](http://www.annefrank.org).



Wil je het E-book lezen van het Achterhuis Wie Was Wie klik dan op [http://issuu.com/annefrankhouse/docs/afs\\_wie-was-wie-nl](http://issuu.com/annefrankhouse/docs/afs_wie-was-wie-nl)

a. Maak de zin af:

Anne zat ondergedoken in de stad \_\_\_\_\_ in het \_\_\_\_\_ huis.

b. Hoe lang zat Anne ondergedoken? \_\_\_\_\_

c. Hoe vaak is Anne in die tijd buiten geweest? \_\_\_\_\_

d. Hoe loopt het af met Anne en haar familie? \_\_\_\_\_

11. **Westerbork**



Veel joodse mensen die werden opgepakt door de Duitsers werden naar doorvoerkamp Westerbork gevoerd. Daar bleven ze een aantal dagen, weken of soms zelfs maanden voordat ze per trein naar een concentratiekamp in Duitsland werden gebracht. Bijna alle Nederlandse joden die in Duitsland zijn omgebracht, hebben in Westerbork gezeten. Anne Frank is vanuit Westerbork naar Duitsland gebracht. Daar is ze overleden aan ondervoeding en ziekte. Na de oorlog zijn er monumenten gemaakt voor alle joodse mensen die in de oorlog zijn omgekomen. Op de foto zie je zo'n monument in kamp Westerbork. Er liggen 102.000 stenen met sterren erop.

a. Wat betekenen de sterren op het monument?

b. Waarom hebben de stenen verschillende hoogtes?

c. Waarom is het belangrijk dat er dit soort monumenten zijn ter nagedachtenis van de joodse mensen die zijn vermoord in de Tweede Wereldoorlog?

d. Hoeveel stenen zijn er voor de joodse slachtoffers uit de gemeente Stadskanaal? \_\_\_\_\_

12. **Stadskanaal**

Op deze foto zie je Henriëtte Opendenberg-Kooperberg met haar moeder Jenneke Kooperberg-Hakkert en haar twee zoontjes Samuel Siegfried en Henry. Ze kwamen een paar maanden nadat dit portret gemaakt werd om.

Kijk o.a. op de website voor de antwoorden.

a. Op welke datum zijn zij vermoord? \_\_\_\_\_

b. Waar zijn ze vermoord? \_\_\_\_\_

c. Het duurde ongeveer 3 dagen voordat de trein uit Westerbork het vernietigingskamp had bereikt. Op welke datum is de trein vertrokken? \_\_\_\_\_

d. De trein uit Westerbork vertrok vanaf 1943 elke week op een vaste dag. Welke dag was dat? \_\_\_\_\_

